

Financial Information Service က ကူညီနိုင်ပုံ

Financial Information Service (FIS - ငွေကြေး အချက်အလက် ဝန်ဆောင်မှု) သည် အခမဲ့၊ မှီခိုကင်းပြီး လျှို့ဝှက်လုပ်ပေးသည့် ပညာပေးရေးနှင့် အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဖြူးပေးသည်။

FIS ကို လူတိုင်းအတွက် ရရှိနိုင်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါလူများ အပါအဝင်ဖြစ်သည် -

- Aboriginal နှင့် Torres Strait Islander ဩစတြေးလျန်လူများ
- ရွှေ့ပြောင်းအခြေချသူများနှင့် ဒုက္ခသည်များအပါအဝင် ယဉ်ကျေးမှုအရနှင့် ဘာသာစကားအရ ကျယ်ပြန့်ခြားနားသော နောက်ခံ (CALD) မှ လူများ
- ကျေးလက် သို့မဟုတ် ရပ်ဝေး ဒေသနယ်မြေ၌ နေထိုင်နေသည့်လူများ
- အလုပ်စတင်လုပ်နေသည့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများအပါအဝင် ငယ်ရွယ်သူများ
- သက်ကြီးပြီး အငြိမ်းစားယူရန် စဉ်းစားနေသည့် သို့မဟုတ် သက်ကြီးစောင့်ရှောက်ရေး ရယူနေသည့်လူများ
- အလုပ်သမားအင်အားစုသို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာနေသည့် အမျိုးသမီးများ။

FIS သည် သင့်အား သင်၏ ငွေကြေးနှင့်ပတ်သက်၍ အချက်အလက်အသိရှိပြီးဆုံးဖြတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရန် ကူညီပေးနိုင်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် သင့်အား ကူညီပေးနိုင်သည့် အခြားဝန်ဆောင်မှုဌာနများနှင့် အုပ်စုများသို့လည်း လွှဲပေးနိုင်ပါသည်။

FIS လုပ်မပေးနိုင်သည့်အရာ

- FIS အရာရှိများမှာ ငွေကြေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲပေးသူများ၊ အကြံပေးများ သို့မဟုတ် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်များ မဟုတ်ကြပါ။
- ၎င်းသူတို့သည် သင့်အား သင့်ငွေကြေးကို မည်သို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည်ကို ပြောမည် မဟုတ်ပါ။
- ၎င်းသူတို့သည် သင့်အတွက် အခြား အေဂျင်စီများ သို့မဟုတ် စီးပွားလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်ဆံပေးနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။
- ၎င်းသူတို့သည် သင်၏ အစိုးရ ထောက်ပံ့ကြေးငွေများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ မချမှတ်ပါ။

ဩစတြေးလျနိုင်ငံ၌ ငွေကြေး လုပ်ကိုင်ပုံ

FIS သည် သင့်အား ဩစတြေးလျနိုင်ငံ၌ ငွေကြေး လုပ်ကိုင်ပုံကို နားလည်စေရန် ကူညီပေးနိုင်သည်။

သင်သည် သတင်းအချက်အလက်များကို အွန်လိုင်းမှ ရယူနိုင်သည့် သို့မဟုတ် FIS အရာရှိတစ်ဦးနှင့်ပြောဆိုနိုင်သည်။ ၎င်းသူတို့သည် သင့်အား ငွေကြေးနှင့် အစိုးရ ဝန်ဆောင်မှုများ အတူတူလုပ်ကိုင်ပုံနှင့် သင့်အခြေအနေကို သင် တိုးတက်အောင်လုပ်နိုင်ပုံကို ပြသပေးနိုင်သည်။

သင့်အတွက် FIS လုပ်နိုင်သည့်အရာ

- အောက်ပါတို့နှင့် ၎င်းတို့ အတူတကွ လုပ်ကိုင်ပုံကို ရှင်းပြပေးရန်
 - လူမှုဖူလုံရေး ထောက်ပံ့ကြေးငွေ
 - အခွန်
 - လုပ်ခများနှင့် လစာငွေ

- superannuation
- ခန့်မှန်းခြေရသုံးငွေရေးဆွဲခြင်း
- ကရက်ဒစ် ခေါ် အကြွေးဝယ်စနစ်၊ ချေးငွေများနှင့် ကြွေးမြီ
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊ ဆုံးရှုံးနိုင်သည့်အရေစွန့်မှုများနှင့် အမြတ်အစွန်းများ။
- ဤအရာများ သင့်အတွက် လုပ်ကိုင်ပုံနှင့် သင် လုပ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သင် နားလည်စေရန်အတွက် ကူညီပေးရန်။

သင် အလုပ်စတင်လုပ်သည့်အခါ သင့် ငွေကြေးကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း

FIS သည် သင် အလုပ်စတင်လုပ်သည့်အခါ သို့မဟုတ် အလုပ်ပြန်ဝင်သည့်အခါ သင့် ငွေကြေး အစီအမံရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သင့်အား သတင်းအချက်အလက်များ ပေးနိုင်သည်။

သင်သည် သတင်းအချက်အလက်များကို အွန်လိုင်းမှ ရယူနိုင်သည့် သို့မဟုတ် FIS အရာရှိတစ်ဦးနှင့်ပြောဆိုနိုင်သည်။ ၎င်းသူတို့သည် သင်၏ စုဆောင်းငွေများကို တိုးမြှင့်စေရန်နှင့် သင့် ငွေကြေး ရည်မှန်းချက်များကို အောင်မြင်စေရန် အမျိုးမျိုးသော နည်းလမ်းများကို သင့်အား ပြသပေးနိုင်သည်။

သင့်အတွက် FIS လုပ်နိုင်သည့်အရာ

- အောက်ပါတို့ကို သင် နားလည်စေရန်အတွက် ကူညီပေးရန် -
 - ခန့်မှန်းခြေရသုံးငွေ ရေးဆွဲပုံနှင့် ငွေစုဆောင်းပုံ
 - သင့် ထောက်ပံ့ကြေးငွေများနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များအပေါ် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းက သက်ရောက်ပုံ
 - superannuation နှင့် ၎င်းမှာ အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးပုံ
 - ဝင်ငွေခွန် မည်သို့တွက်ချက်ပုံ
 - အမျိုးမျိုးသော ချေးငွေ အမျိုးအစားများနှင့် အကြွေးဝယ်စနစ်အား ကောင်းစွာ အသုံးပြုပုံ
 - အမျိုးမျိုးသော ငွေကြေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစားများနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်သည့်အရေစွန့်မှုများနှင့် အမြတ်အစွန်းများ။

သင်၏ တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း ရငွေ သင့်အတွက် လုပ်ကိုင်ပေးခြင်း

FIS သည် သင် တစ်လုံးတစ်ခဲတည်းငွေ ရရှိသည့်အခါ သင့်အတွက် လုပ်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများကို နားလည်စေရန် သင့်အား ကူညီပေးနိုင်သည်။ ဤတစ်လုံးတစ်ခဲတည်းငွေမှာ အမွေရခြင်း၊ လျော်ကြေးငွေရခြင်း သို့မဟုတ် ပိုလျှံဝန်ထမ်းဖြုတ်ခြင်းအတွက်ပေးသည့် တစ်လုံးတစ်ခဲတည်းငွေရခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။

သင်သည် သတင်းအချက်အလက်များကို အွန်လိုင်းမှ ရယူနိုင်သည့် သို့မဟုတ် FIS အရာရှိတစ်ဦးနှင့်ပြောဆိုနိုင်သည်။ ၎င်းသူတို့သည် ပိုမိုလုံခြုံသော အနာဂတ်အတွက် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရန် သင့်ငွေကြေးအား အသုံးပြုပုံ နည်းလမ်း အမျိုးမျိုးကို သင့်အား ပြသပေးနိုင်သည်။

သင့်အတွက် FIS လုပ်နိုင်သည့်အရာ

- အမျိုးမျိုးသော တစ်လုံးတစ်ခဲတည်းရငွေ အမျိုးအစားများသည် Centrelink ထောက်ပံ့ကြေးငွေများအပေါ် ထိခိုက်နိုင်ပုံအား နားလည်စေရန်အတွက် သင့်အား ကူညီရန်
- သင့် တစ်လုံးတစ်ခဲတည်းငွေကို အသုံးပြုရန် အမျိုးမျိုးသော နည်းလမ်းများအကြောင်း သင်နှင့်ပြောဆိုရန်၊ အောက်ပါတို့အပါအဝင်ဖြစ်သည် -

- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း
- superannuation
- ဝင်ငွေ ရှာဖွေခြင်း။

ကောင်းမွန်စွာ အငြိမ်းစားယူရန် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း

FIS သည် သင်၏ အငြိမ်းစားယူခြင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများအကြောင်း သင့်အား ပြောပြနိုင်သည်။ FIS သည် သင့်အနေဖြင့် မနက်ဖြန်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အနုစ ၂၀ အတွင်းဖြစ်စေ သင် အငြိမ်းစားယူရန် စီစဉ်သည့်အခါ သင့်အား ကူညီနိုင်သည်။

သင်သည် သတင်းအချက်အလက်များကို အွန်လိုင်းမှ ရယူနိုင်သည် သို့မဟုတ် FIS အရာရှိတစ်ဦးနှင့်ပြောဆိုနိုင်သည်။ ၎င်းသူတို့သည် အငြိမ်းစားယူရာ၌ ပိုမိုခိုင်မာသည့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အနာဂတ်တစ်ခုအတွက် စီစဉ်ရန် နည်းလမ်းများကို သင့်အား ပြသပေးနိုင်သည်။

သင့်အတွက် FIS လုပ်နိုင်သည့်အရာ

- သင် အငြိမ်းစားယူသည့်အခါ သင့်ငွေကြေးအနေဖြင့် သင့်အတွက် လုပ်ကိုင်ပေးမည့် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးကို နားလည်စေရန် သင့်အား ကူညီပေးရန်၊ အောက်ပါကဲ့သို့ဖြစ်သည် -
 - superannuation
 - ပုံမှန် ဝင်ငွေရနေခြင်း
 - နှစ်စဉ်ရငွေများ
 - သတ်မှတ်ပေးထားသည့် ပင်စင်လစာများ။
- ငွေကြေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များမှာ အစိုးရ ထောက်ပံ့ကြေးငွေနှင့် မည်သို့လုပ်ကိုင်ပုံကို ရှင်းပြပေးရန်။
- နေထိုင်စရာနှင့် နေထိုင်ရာအိမ် တန်ဖိုးလျှော့ချနေထိုင်ရေးကိစ္စ သင့်အတွက် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးရန်။
- ငွေကြေး အတတ်ပညာရှင်များအား ရွေးချယ်သည့်အခါ သတိပြုရမည့်အရာနှင့် ၎င်းတို့ပေးအပ်သည့် အချက်အလက်များကို မည်သို့အသုံးပြုရမည်ကို ဆွေးနွေးရန်။

သက်ကြီး စောင့်ရှောက်ရေး စရိတ်များကို နားလည်ခြင်း

FIS သည် သင်၏ သက်ကြီးစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ငွေကြေးရန်ပုံငွေထည့်ဝင်ရန် နည်းလမ်းများကို သင် နားလည်စေရန်အတွက် သင့်အား ကူညီပေးနိုင်သည်။

သင်သည် သတင်းအချက်အလက်များကို အွန်လိုင်းမှ ရယူနိုင်သည် သို့မဟုတ် FIS အရာရှိတစ်ဦးနှင့်ပြောဆိုနိုင်သည်။ ၎င်းသူတို့သည် သက်ကြီးစောင့်ရှောက်ရေး စရိတ်များကို တွက်ချက်ပုံ သင့်အား ရှင်းပြပေးနိုင်သည်။ ၎င်းသူတို့သည် အိမ်စောင့်ရှောက်ရေး (Home Care)၊ အနားပေးခန်းစောင့်ရှောက်ရေး (Respite Care) နှင့် သက်ကြီးစောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာ (Residential Aged Care) စရိတ်များအကြောင်း သင်နှင့်ပြောဆိုနိုင်သည်။

သင့်အတွက် FIS လုပ်နိုင်သည့်အရာ

- သက်ကြီးစောင့်ရှောက်ရေး စနစ် လုပ်ကိုင်ပုံကို သင် နားလည်စေရန်အတွက် ကူညီပေးရန်။
- သက်ကြီးစောင့်ရှောက်ရေး၌ အသုံးပြုသည့် ငွေကြေး စကားလုံးဝေါဟာရများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပေးရန်။
- သင် ပေးချေရနိုင်သည့် သက်ကြီးစောင့်ရှောက်ရေး အခကြေးငွေများကို ရှင်းပြပေးရန်။

- သင်၏ အစိုးရ ထောက်ပံ့ကြေးများအပေါ် သက်ကြီးစောင့်ရှောက်ရေးက သက်ရောက်ပုံအကြောင်း ရှင်းပြပေးရန်၊ **Age Pension** အပါအဝင်ဖြစ်သည်။
- သင့်အခြေအနေများအပေါ် မူတည်ပြီး သက်ကြီးစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ပေးချေရန် နည်းလမ်း အမျိုးမျိုး အကြောင်း သင်နှင့်ပြောဆိုရန်။
- အိမ်ရာ ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းပေးခြင်း အကြောင်း သင် စဉ်းစားနေလျှင် သင့်အတွက် နည်းလမ်းများကို ပြသပေးရန်။
- အကယ်၍ သင့် ကြင်ဖော်ဖက် သေဆုံးလျှင် သင့်ငွေကြေးများကို နားလည်စေရန်အတွက် သင့်အား ကူညီပေးရန်။

သင် FIS အရာရှိတစ်ဦးနှင့် စကားပြောဆိုသည့်အခါ သင်နှင့်အတူ တစ်စုံတစ်ယောက် ရှိနေနိုင်သည်။ အခွင့်ရ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး သင့်ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်ပေးရန် သင် ရှိနေနိုင်သည်။

ပိုမိုသိရှိလိုသော အချက်အလက်များအတွက်

- အင်္ဂလိပ်စာဖြင့် ပိုမိုသိရှိလိုသော အချက်အလက်များအတွက် servicessaustralia.gov.au/fis တွင်ကြည့်ပါ
- servicessaustralia.gov.au/yourlanguage သို့ဝင်ရောက်ပါ။ ၎င်းတွင် သင်သည် အချက်အလက်များကို သင့် ဘာသာစကားဖြင့် ဖတ်နိုင်သည်။ နားထောင်နိုင်သည် သို့မဟုတ် ဗီဒီယိုကြည့်နိုင်ပါသည်။
- Centrelink ထောက်ပံ့ကြေးပေးငွေများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများတို့နှင့်ပတ်သက်၍ သင့်ဘာသာစကားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့အား ပြောဆိုရန် ဖုန်း **131 202** ကိုခေါ်ပါ။
- Medicare နှင့် Child Support ပေးငွေများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအကြောင်းကို သင့်ဘာသာစကားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့အား ပြောဆိုရန် **Translating and Interpreting Service (TIS National)** ကိုဖုန်း **131 450** ဖြင့်ခေါ်ပါ။
- ဝန်ဆောင်မှုဌာန တစ်ခုသို့ သွားရောက်ပါ။

မှတ်ချက်- ဩစတြေးလျနိုင်ငံ မည်သည့်နေရာမှမဆို သင်အိမ်ဖုန်းမှ ဖုန်း '13' နံပါတ်များသို့ ခေါ်သော ဖုန်းခေါ်ခများကို ပုံသေနှုန်းဖြင့် ကျခံရပါသည်။ အဆိုပါဖုန်းခေါ်နှုန်းမှာ ဒေသပြောကျသင့်ငွေ ကွဲလွဲမှု ရှိကောင်းရှိနိုင်ပြီး တယ်လီဖုန်းကုမ္ပဏီ အချင်းချင်းတွင်လည်း ကွဲလွဲကောင်း ကွဲလွဲနိုင်သည်။ သင်အိမ်ဖုန်းမှ '1800' နံပါတ်များသို့ ခေါ်သော ဖုန်းခေါ်ခများမှာ အခမဲ့ဖြစ်သည်။ အများပြည်သူဖုန်းနှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းများမှ ခေါ်သောဖုန်းခေါ်ခြင်းများကို အချိန်တိုင်းတာထားနိုင်ပြီး ပိုမိုကြီးမြင့်သော နှုန်းဖြင့် ကျခံရနိုင်သည်။

တာဝန်ယူခြင်းဆိုချက်

ဤထုတ်ပြန်စာစောင်ပါ အချက်အလက်များကို ထောက်ပံ့ကြေးပေးငွေများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လမ်းညွှန် တစ်ခုအဖြစ်သာ ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ သင့်အနေဖြင့် ထောက်ပံ့ကြေးပေးငွေ လျှောက်ထားလိုမလိုနှင့် သင်၏ သီးခြား အခြေအနေများအပေါ် မူတည်ပြီး လျှောက်လွှာတစ်စောင်ကို လျှောက်ထားလိုမလို ဆုံးဖြတ်ရန်မှာ သင်၏တာဝန်ဖြစ်သည်။

How the Financial Information Service can help

The Financial Information Service (FIS - Financial Information Service) provides free, independent and confidential education and information.

FIS is available to everyone, including people who are:

- Aboriginal and Torres Strait Islander Australians
- from a culturally and linguistically diverse background (CALD), including migrants and refugees
- living in a rural or remote area
- young, including students starting work
- older and considering retirement or accessing aged care
- women returning to the workforce.

FIS can help you make informed decisions about your finances. We can also refer you to other services and groups that can help.

What FIS cannot do

- FIS Officers are not financial planners, advisers or counsellors.
- They will not tell you how to invest your money.
- They cannot deal with other agencies or businesses for you.
- They do not make decisions about your government payments.

How money works in Australia

FIS can help you understand how money works in Australia.

You can get information online or talk to a FIS Officer. They can show you how finances and government services work together and how you can improve your situation.

What FIS can do for you

- Explain the following and how they work together:
 - social security
 - tax
 - wages and salary
 - superannuation
 - budgeting
 - credit, loans and debt
 - investments, risks and returns.
- Help you understand how these can work for you and what your options are.

Taking control of your money when you start work

FIS can give you information about planning your financial future when you start or return to work.

You can get information online or talk to a FIS Officer. They can show you different ways to increase up your savings and achieve your money goals.

What FIS can do for you

- Help you understand:
 - how to budget and save money
 - how working affects your payments and benefits
 - superannuation and why it is important
 - how income tax is worked out
 - different types of loans and how to use credit well
 - different types of financial investments, risks and returns.

Making your lump sum payment work for you

FIS can help you understand your options when you get a lump sum. This can be an inheritance, a compensation payment or a redundancy.

You can get information online or talk to a FIS Officer. They can show you different ways to use your money to plan a more secure future.

What FIS can do for you

- Help you understand how different types of lump sum payments may affect Centrelink payments.
- Talk to you about the different options to use your lump sum including:
 - investing
 - superannuation
 - providing an income.

Planning to retire well

FIS can talk to you about your retirement options. FIS can help you no matter when you plan to retire, tomorrow or in 20 years.

You can get information online or talk to a FIS Officer. They can show you ways to plan a stronger financial future in retirement.

What FIS can do for you

- Help you understand different options to get your money working for you when you retire, like:
 - superannuation
 - income streams
 - annuities
 - allocated pensions.
- Explain how financial products work with government payments.
- Discuss your options for accommodation and downsizing.
- Discuss what to look for when choosing financial experts and how to use the information they give you.

Understanding aged care costs

FIS can help you understand your options to fund your aged care.

You can get information online or talk to a FIS Officer. They can explain how aged care costs are worked out. They can talk to you about home care, respite care and residential aged care costs.

What FIS can do for you

- Help you understand how the aged care system works.
- Explain the meaning of financial words used in aged care.
- Explain the aged care fees you can expect.
- Explain how aged care may affect your government payments, including the Age Pension.
- Talk to you about different options to pay for aged care based on your circumstances.
- Show you options if you are thinking about selling or transferring property.
- Help you understand your finances if your partner has died.

You can have someone with you when you speak to a FIS Officer. You can have an authorised representative act on your behalf.

For more information

- go to servicesaustralia.gov.au/fis for more information in English
- go to servicesaustralia.gov.au/yourlanguage where you can read, listen to or watch information in your language
- call **131 202** to speak with us in your language about Centrelink payments and services
- call the Translating and Interpreting Service (TIS National) on **131 450** to speak with us in your language about Medicare and Child Support payments and services
- visit a service centre.

Note: calls from your home phone to '13' numbers from anywhere in Australia are charged at a fixed rate. That rate may vary from the price of a local call and may also vary between telephone service providers. Calls to '1800' numbers from your home phone are free. Calls from public and mobile phones may be timed and charged at a higher rate.

Disclaimer

The information contained in this publication is intended only as a guide to payments and services. It is your responsibility to decide if you wish to apply for a payment and to make an application with regard to your particular circumstances.